

oversættelse på modstående side:

Kristen Højgaard:

Jul omkring 1933

A vel gjan fotæl, hvordan vi fejred jul, dengång a va dreng. Det va sån, at mi får fyldt or den 3. december, og før hans fødselsdav va overstån, bløv der æ tænkt på jul. Men jen å daven ætte kom kassen mæ julepynt nir fræ lovtet, å nå ku vi begyn å lav nøj julepynt elle gø det gammel i stand.

Dær sku laves roser, jakobsstiger og engle, så dær va en klippen å en limen. Vi stur ku klår vos sæl. Men de små måt ha hjælp, og de va næjsten ålti far, dær hjalp te. De færdis ting bløv lå op po æ bur i den pæn stov og kom føst frem, nær juletræet jen å di sist dav før juleavten bløv hent i skoven å kam in i stoven. Da bløv det hiele hængt på træet. De va æ li pæn ål sammen, men de va jo jul, og vi håd ål sammen gin nøj te træets pyntning.

En tile mån midt i december kam onkel Josuf. Josuf va hjemmeslagter og cyklede runt og slagte gris få folk. Unner stur skrig og modstan bløv en gris slævt in i brøgset. Hær skar Josuf huet å grisen, skolle den i møj varm van, skravt ål hor å børster af, to invollen ud, og i løvet af æ par timer hang dær tov svinesier i bjælken i brøgset.

Daven ætter bløv grisen dielt i passen støkker, å en diel bløv lå i saltkaret nie i vå kæller. Den dav fæk vi ålti blodpøls å fedtegrever, men osse en varm frikadel po æ støk rugbrø. Vi spist, så vi fæk halsbran.

I di sidst dav før jul va dæ stur travlhid båd ue å in. I stål å låe sku dær tæskes kun, males mil te grotning, skæres hakkels te hejsten. Roverhuset sku vær fyldt, så dær va nok julen øver. Ålting sku vær i orden, så de va så let som muli å pas dyren i helligdaven å halvhellig-

Kristen Højgaard, Romlundvej 11, 8831 Løgstrup

Født og opvokset i Sdr. Borup, Låstrup sogn, Sydvesthimmerland. Lærer-eksamen fra Skive 1955, 8 år som lærer og 27 år som viceskoleinspektør ved Løgstrup skole, nu pensioneret. Meddeler til Jysk Ordbog.

Jeg vil gerne fortælle, hvordan vi fejrede jul, dengang jeg var dreng. Det var sådan, at min far fyldte år den 3. december, og før hans fødselsdag var overstået, blev der ikke tænkt på jul. Men en af dagene efter kom kassen med julepynt ned fra loftet, og nu kunne vi begynde at lave noget julepynt eller gøre det gamle i stand.

Der skulle laves roser, jakobsstiger og engle, så der var en klippen og limen. Vi store kunne klare os selv. Men de små måtte have hjælp, og det var næsten altid far, der hjalp til. De færdige ting blev lagt op på bordet i den pæne stue og kom først frem, når juletræet en af de sidste dage før juleaften blev hentet i skoven og kom ind i stuen. Da blev det hele hængt på træet. Det var ikke lige pænt altsammen. men det var jo jul, og vi havde allesammen givet noget til træets pyntning.

En tidlig morgen midt i december kom onkel Josef. Josef var hjemmeslagter og cyklede rundt og slagtede grise for folk. Under stor skrig og modstand blev en gris slæbt ind i bryggerset. Her skar Josef hovedet af grisen, skoldede den i meget varmt vand, skrabede alle hår og børster af, tog indvoldene ud, og i løbet af et par timer hang der to svinesider i bjælken i bryggerset.

Dagen efter blev grisen delt i passende stykker, og en del blev lagt i saltkarret nede i vor kælder. Den dag fik vi altid blodpølse og fedtegrever, men også en varm frikadelle på et stykke rugbrød. Vi spiste, så vi fik halsbrand.

I de sidste dage før jul var der stor travlhed både ude og inde. I stald og lade skulle der tærskes korn, males mel til grutning, skæres hakkelse til hestene. Roehuset skulle være fyldt, så der var nok julen over. Alting skulle være i orden, så det var så let som muligt at passe

daven. Far og gorenstov k  l    vi stur drenger hjælp te m      g   julens arbejde så let som muli i ställen, n  r dyren sku fures    malkes.

In i stovhuset va d  r osse travlhie med juleforberedelser. D  r bløv bagt brød og kager, lave marsipan, og julemaden bløv forberedt. D  r bløv gjør særlig ren. Og daven f  r juleavten bløv d  r t  n op i brændeovnen i den pæn stov (vi kald en osse sturstoven).

Den 24. december bløv d  r kon severe risengr   te middagsmad og    ant. De sku v  r s  n, te vi va godt sulten te juleavten. Rondt om boret sku d  r v   plads te 12: tov k  l    den ung pig, far og mor, 4 bøn (i 1935 5 bøn) og så bejstefar, bejstemor og faster Karen. Juleavten va den jennest avten, d  r bløv sunge bordbøn i mi hjem.

N   bløv d  r spist a den gue mad,    d  r va nok    en. Vi danst om juletræet, sang salmer, og bejstemor l  st juleevangeliet, vi f  k gaver,    sliksk  len stu frit frem.

Hv  r or juledav besøgt vi mormor, en kyrtur på 36 km i jumpe m   en hejst for. A hover   , te turen novensind h   vot aflyst po grun    d  rli v  jr.

Røsten    juledaven    halvhelligdaven gik m   o pas de, d  r va n  vendig ue    in, go po besøg    ha fremme. De hiele slutte m   n  jor-savten,    d  rm   va julen fobi,   l ting om jul bløv pakke væk, og d  r va hverdav ijen.

dyrene i helligdagene og halvhelligdagene. Far og gårdens to karle og vi store drenge hjalp til med at gøre julens arbejde så let som muligt i stalden, når dyrene skulle fodres og malkes.

Inde i stuehuset var der også travlhed med juleforberedelser. Der blev bagt brød og kager, lavet marcipan, og julemaden blev forberedt. Der blev gjort særlig rent. Og dagene før juleaften blev der tændt op i brændeovnen i den pæne stue (vi kaldte den også storstuen).

Den 24. december blev der kun serveret risengrød til middagsmad og ikke andet. Det skulle være sådan, at vi var godt sultne til juleaften. Rundt om bordet skulle der være plads til 12: to karle og den unge pige, far og mor, 4 børn (i 1935 5 børn) og så bedstefar, bedstemor og faster Karen. Juleaften var den eneste aften, der blev sunget bordbøn i mit hjem.

Nu blev der spist af den gode mad, og der var nok af den. Vi dansede om juletræet, sang salmer, og bedstemor læste juleevangeliet, vi fik gaver, og slikskålen stod frit fremme.

Hvert år juledag besøgte vi mormor, en køretur på 36 km i jumbes med en hest for. Jeg husker ikke, at turen nogensinde har været aflyst på grund af dårligt vejr.

Resten af juledagene og halvhelligdagene gik med at passe det, der var nødvendigt ude og inde, gå på besøg og have fremmede. Det hele sluttede med nytårsaften, og dermed var julen forbi, alle ting om jul blev pakket væk, og der var hverdag igen.